

[Udenrigsministeren.]

afrika. Det er regeringens håb, at forhandlingerne mellem De Forenede Nationers generalsekretær og Den sydafrikanske Unions regering må kunne bidrage til, at der skabes mulighed for en menneskeværdig eksistens for alle borgere i Den sydafrikanske Union. Generalsekretæren vil i sine bestræbelser have en hel verdens moralske støtte bag sig.

Til slut et par bemærkninger om Sydslesvig, hvor Dansk Skoleforenings 40 års jubilæum for nylig blev fejret. Det kastede en skygge over dagen, at foreningens formand, chefredaktør L. P. Christensen, umiddelbart forinden afgik ved døden. Jeg vil gerne benytte lejligheden til her at mindes L. P. Christensen. I mere end 60 år havde han været knyttet til Flensborg Avis, de sidste tyve år som bladets chefredaktør, og hans livslange arbejde for danskheden i Sydslesvig fortjener den største anerkendelse. På en udsat post hævdede L. P. Christensen i svære tider danske og demokratiske synspunkter, og han vandt både sine landsmænds og sine modstanderes respekt.

Må jeg til allersidst sige, at det forekommer mig at være værdifuldt, at der i den senere tid synes at kunne spores en voksende interesse for udenrigspolitiske spørgsmål her i landet. Dette har bl. a. givet sig udslag i, at man i dele af pressen har ytrede ønske om flere offentlige redegørelser og debatter i folketinget om udenrigsanliggender. For mit vedkommende står jeg til rådighed med sådanne redegørelser i det omfang, det måtte vise sig muligt at finde plads til dem på tingets arbejdsplan.

Per Hækkerup: Som den højtærede udenrigsminister vil også jeg begynde med et par bemærkninger omkring topmødets sammenbrud.

Det er ubestrideligt, at netop denne kendsgerning har fremkaldt nogen uro rundt omkring i verden og en fornemmelse af usikkerhed over for, hvad den kommende udvikling kunne indebære. Der synes at være en nogenlunde almindelig enighed uden for den kommunistiske verden om, at svaret for topmødets sammenbrud i første række hviler på Sovjetunionens ministerpræsident, Khrustjev. Det må for

så vidt forekomme mærkeligt, når man erindrer, hvorledes optakten til topmødets gennemførelse var, idet det er en velkendt sag, at Sovjetunionen ihærdigt bestræbte sig for at søge at bringe udviklingen i den retning, at et topmøde kunne finde sted. Man kan måske også forundre sig over, at det var Khrustjev, der bragte det til sammenbrud, når man erindrer, hvorledes situationen var, da de fire store mødtes i Paris. Han kunne allerede på forhandlingernes første dag, da han fuldstændig havde udmanøvreret Eisenhower ved taktisk dygtig udnyttelse af U 2-affæren, utvivlsomt have indkasseret en vældig prestigegevinst i hele den vestlige verden, hvis han havde slået en streg over det, der var sket, og havde sagt: så sætter vi os alligevel til forhandlingsbordet. Man kan måske heller ikke helt tilbageholde den bemærkning, at USAs udenrigsledelse gjorde ham ikke sagen vanskelig ved den temmelig ufikse måde, den behandlede U 2-affæren på; men netop på den baggrund, at Khrustjev kunne have opnået denne prestigegevinst, må det forundre, at han ikke indkasserede den, men bragte forhandlingerne til standning, endnu før de var begyndt. Man må også erkende, at det er så meget mere ejendommeligt, som han jo havde fået den afgørende indrømmelse fra Eisenhower ved meddelelsen om, at rekognosceringsflyvningerne var standset og ikke ville blive genoptaget. Alligevel brød han altså forhandlingerne.

Det spørgsmål har naturligvis rejst sig: hvorfor? Man kan diskutere, hvilken nytte det har at diskutere, hvad nu årsagerne hertil kan være; men hvis man bliver i stand til at få et vist overblik over årsagerne til sammenbruddet, ligger der måske også et fingerpeg om, hvilken retning den fremtidige udvikling kan tænkes at tage. Jeg synes, man ganske klart kan indse, at sammenbruddet af forhandlingerne i hvert fald ikke skete på grund af affæren med nedskydningen af rekognosceringsflyvningerne U 2. Det er bekræftet, også af Khrustjev selv, at Sovjetunionen havde kendskab til, at sådanne rekognosceringsflyvninger foregik, og vi ved også, at Sovjetunionen ikke selv er fri for at anvende forskellige former for efterretningstjeneste. Det kan derfor ikke alvorligt være årsagen, men kun det påskud, Sovjetunionen benyttede til at